

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.10.2016
COM(2016) 688 final

2013/0013 (COD)

**KOMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 6 kohdan mukaisesti

**yhteisistä säännöistä rautatieyritysten kirjanpidon säännönmukaistamiseksi annetun
neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1192/69 kumoamisesta annettavan Euroopan
parlamentin ja neuvoston asetuksen hyväksymiseen**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

**KOMISSIION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 6 kohdan mukaisesti

**yhteisistä säännöistä rautatieyritysten kirjanpidon säännönmukaistamiseksi annetun
neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1192/69 kumoamisesta annettavan Euroopan
parlamentin ja neuvoston asetuksen hyväksymiseen**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. TAUSTA

Komissio hyväksyi 30. tammikuuta 2013 kattavan kuuden säädösehdotuksen paketin, jolla tarjotaan parempaa laatua ja enemmän valinnanvaraa rautatiepalvelujen alalla Euroopassa.

Rautatieliikenteestä voidaan saada houkuttelevampi vaihtoehto matkustajille, ja sen osuutta kaikista liikennemuodoista voidaan kasvattaa vain, jos palvelujen laatua ja tehoa parannetaan. Kustannustehokkuutta ja kestävyyttä niukkojen julkisten varojen käytössä voidaan parantaa.

Rautatiepaketin tavoitteena on myös kannustaa innovointiin EU:n rautateillä käyttäjien odotuksiin vastaamiseksi. Tähän pyritään kolmella erilaisella toisiinsa liittyvällä tavalla:

- (1) avataan kotimaan henkilöliikennemarkkinat kilpailulle ja tehdään julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten kilpailuttamisesta pakollista;
- (2) parannetaan rataverkon haltijoiden riippumattomuutta siten, että niillä on määräämisvalta kaikissa rataverkon ydintoiminnoissa, ja varmistetaan rautatieinfrastruktuurin tasavertaiset käyttömahdollisuudet;
- (3) vahvistetaan EU:n rautatieviraston asemaa niin, että siitä tehdään keskitetty asiointipiste, jolle kuuluu koko EU:n kattavien kalustoyksikköjen markkinoillesaattamislupien ja EU:n kattavien toiminnanharjoittajien turvallisuustodistusten antaminen.

Päivä, jona ehdotus on lähetetty Euroopan parlamentille ja neuvostolle

(asiakirja COM(2013) 26 final — 2013/0013 COD):

31. tammikuuta 2013

Päivä, jona Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on antanut lausuntonsa:

11. heinäkuuta 2013

Päivä, jona alueiden komitea on antanut lausuntonsa:

8. lokakuuta 2013

Päivä, jona Euroopan parlamentti on vahvistanut ensimmäisen käsittelyn kantansa:

26. helmikuuta 2014

Päivä, jona neuvoston kanta on vahvistettu:

17. lokakuuta 2014

2. KOMISSIION EHDOTUKSEN TAVOITE

Yhteisistä säännöistä rautatieyritysten kirjanpidon säännönmukaistamiseksi annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1192/69 kumoamista koskevan komission ehdotuksen yleinen tavoite on poistaa epäjohtonmukaisuuksia EU:n oikeusjärjestyksestä ja siten edistää komission REFIT-ohjelman tavoitteiden mukaisesti lainsäädännön yksinkertaistamista poistamalla vanhentunut säädös.

Asetus (ETY) N:o 1192/69 on epäjohtonmukainen ja ristiriidassa nykyisin voimassaolevan lainsäädännön kanssa useasta syystä.

- Koska rautatieyrityksiä on johdettava kaupallisiin yrityksiin sovellettavien periaatteiden mukaisesti, niille ei voida myöntää valtion korvauksia vakuutus-, eläke- tai muita toimintamenoja varten (lukuun ottamatta julkisten palvelujen tarjoamisesta maksettavia korvauksia). Tästä periaatteesta määrätään jo laajalti perussopimuksen valtioneuvoston päätöksissä, mutta se vahvistetaan lisäksi rautatieyritysten valtiontukia koskevissa suuntaviivoissa (2008/C 184/07).
- Asetuksen mukaisiin korvauksiin oikeutettujen rautatieyritysten luettelo ja luokittelu korvaustyypeistä, joita kyseisille rautatieyrityksille voidaan maksaa, perustuvat oletukselle, että infrastruktuurin hallinta kuuluu rautatieyritysten tehtäviin, mikä on ristiriidassa olennaisten toimintojen eriyttämisen ja erillisen kirjanpidon periaatteiden kanssa.
- Asetuksen (ETY) N:o 1192/69 mukaan ainoastaan 40 rautatieyritystä voi saada korvausta. Asetuksen antamisen aikaan tämän ei ollut ongelma, kun vakiintuneet rautatieyritykset kilpailivat ainoastaan muiden liikennemuotojen mutta eivät muiden rautatieyritysten kanssa. Vapautetuilla markkinoilla, joilla rautatieyritykset kilpailevat suoraan perinteisten monopolien kanssa, ei kuitenkaan ole perusteltua myöntää korvauksia vain tietyille yrityksille. Jos rautatieyritysten taloudellisen toiminnan olosuhteet ovat (asetuksen vuoksi) erilaiset, uudet tulokkaat eivät pääse markkinoille syrjimättömin edellytyksin. Uusien tulokkaiden voi esimerkiksi olla vaikeaa houkuttaa työntekijöitä perinteisiltä rautatieyrityksiltä, koska perinteiset yritykset voivat ehkä tarjota asetuksen perusteella saamiensa tukien vuoksi paremmat eläke-ehdot.
- Ainoastaan asetuksen luokan IV (tasoristeysten kustannukset) mukaiset korvaukset ovat yhteensopivia nykyisen lainsäädännön kanssa. Nämä korvaukset koskevat rataverkon haltijoiden tehtäviin liittyviä kustannuksia, joihin on direktiivin 2012/34/EU 8 artiklan nojalla mahdollista saada valtion rahoitusta. Sen vuoksi asetuksen luokan IV mukaisiin korvauksiin liittyvät säännökset ovat myös käyneet tarpeettomiksi.

3. NEUVOSTON KANTAA KOSKEVAT HUOMIOT

Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä 17. lokakuuta 2016 vahvistama kanta myötäilee komission ehdotuksen päätavoitteita, mutta neuvosto päätti lykätä niiden säännösten kumoamista, joita sovelletaan kirjanpidon säännönmukaistamiseen asetuksen liitteessä IV esitetyn luokan IV osalta. Niiden soveltaminen jatkuu näin ollen 31. joulukuuta 2017 asti.

4. PÄÄTELMÄT

Komissio hyväksyy neuvoston kannan, mikä mahdollistaa lopullisen tekstin hyväksymisen parlamentin toisessa käsittelyssä. Komissio katsookin, että sekä markkinoita koskevan että

teknisen pilarin hyväksyminen edistäisi parhaalla mahdollisella tavalla palvelun laatua, tehokkuutta ja rautatiealan kilpailukykyä.